

KARATAY
BELEDİYESİ

KARATAY BELEDİYESİ'NİN
KATKILARIYLA

Merhaba

merhabahaber.com

f /akademiksayfalar

CİLT: 21 • SAYI: 18
11 MAYIS 2022 ÇARŞAMBA

KADEMİK

Sayfalar

Kurucusu: **Dr. Mehmet Ali UZ**

Yayın Kurulu: **Dr. Mehmet Ali UZ - Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU - Ahmet ÇELİK - Ali İŞİK - Av. Serdar CEYLAN - Hasan YAŞAR**
maliz@merhabagazetesi.com.tr - saimsakaoglu@hotmail.com - celikahmet66@hotmail.com - baskuyulu@gmail.com - srceylan@hotmail.com - hyasarkonya@gmail.com

Vefatının
45. Yılında
Mustafa
Necati
Elgin

ÖZEL SAYI -2

Prof. Dr.
Saim
SAKAOĞLU

MUSTAFA NECATİ ELGİN İLE TANIŞMAM VE BAZI NOTLAR

Bunca yıldır kendimden büyük yüzlerce kişiyle tanıştım ancak bazı tanışmalarımız bir teşekkür miktarını geçemedi. Kısacası tanıştığımız yerde kalan bir merhabalaşma... Ancak bu tanışmaların biraz uzunca olanları da var. Bir çay veya kahve içimi, hatta bir yemek süresi, belki de bir yolculukta yan yana iki koltuğu paylaşmak. Ama bunların tamamına yakınının sonu gelmedi ve unutulmayan bazılarının da tatlı hatıraları sürüp gitmektedir. Belki bu tür hatıraları bir yazımızda ele alabiliriz.

Acaba bizlerin daha çok ikinci adı olan Necati ile tanıdığımız büyüğümüzle nasıl tanışmıştık? O zaman biraz gerilere, hatta

Mustafa Necati Elgin (1907-1977)

epey gerilere gidip zamanı geriye doğru sarmamız gerekecek.

1960 yılının Kasım ayı... Hatta ilk günleri... İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencisiyim. Okulumuzun karşısındaki sokağın sağ kanadının son binası olan Konya Yurdu'nda kalıyorum. Derken aynı sınıfları paylaştığımız, ancak Konyalı olduğunu bilmediğim, hayatımda hiç görüşmediğim Harun Tolasa ile tanışıyoruz. Kendisi Çapa'da bulunan İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu'nun giriş sınavlarını da kazanarak Millî Eğitim Bakanlığı adına okumakta imiş. Ve bir süre sonra Tolasa'dan bir müjde: İkinci yarıyı başlama-dan önce Çapa'ya yeni öğrenci alacaklarmış. Bundan güzel bir haber olamaz. Sevgili kardeşim Harun benim adıma belgeleri doldurup teslim ediyor ve biz girdiğimiz sınavı kazanarak İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu'nun öğrencisi oluyoruz.

Ertesi yıl, Okulumuzun Öğrenci Cemiyeti'nin yönetim kurulu bir karar alıyor: Öğrenci arkadaşlarımız yaşadıkları il ve ilçelerde yaşayan; yazar, şair ve araştırmacılara gidip Cemiyet odamızdaki kitaplığa yeni eserler kazandıracaklar.

Ben de ilk ara tatilinde ailemin yanına gidince araştırmaya

başladım. Acaba Konya’da yazar, şair ve araştırmacı olarak kimler var? Sora sora Bağdat bulunmuş, biz bazı adları bulduk. Yapılacak iş o kişilerin görevli ise iş yerlerini, emekli ise adreslerini belirleyip ziyaret etmek. O yıllarda tanıdığım birkaç adı hatırlıyorum: Feyzi Halıcı, Ali Rıdvan Bülbül, Celaleddin Kışmır... Liseden öğretmenlerim Cahit Öztelli ile Kemal Or da Konya’da değillerdi. Seyit Küçükbezirci ile ise görüşmemiştik. Ancak aldığım bir bilgi notu beni Mevlâna Müzesi’nin yolunu tutturdu. Orada görevli bir zat varmış, bir kitabı varmış da kimseler tam adını veremiyordu.

Atalar, danışan dağı aşar demişler. Biz de sora sora o muhterem zatı bulduk: M. Necati Elgin...Tam adıyla Mustafa Necati Elgin. Mevlâna Müzesi’nde müdür yardımcısı olarak görev yapıyormuş. Yola düşüp müze-ye ulaştım. Sorup sordurdum. Sonunda onunla bir odada buluştuk. İkimiz de birbirimizi tanımıyorduk. Ben önce kendimi tanıttım. Elbette ilk söylediklerim İstanbul Üniversitesi’nde Edebiyat Bölümü öğrencisi olduğum idi. Hemen arkasından da Konyalı olduğumu eklemiştım. Alışılmış birkaç cümleden sonra asıl amacıma geldim:

“Efendim, ben aynı zamanda devlet adına da yatılı okuyorum: Çapa Yüksek Öğretmen Okulu... Bizim bir de öğrenci cemiyetimiz var. Cemiyet kitaplığı için öğrenci arkadaşlar memleketlerinde yayımlanmış kitaplardan birer kopya temin etmekle görevlendirildi. Benim, kapınızı çalmanın sebebi budur.”

Ben memleketime gelmişim, cemiyetimizin bana verdiği görevi yerine getirebilmek için uygun bir zemine ayaklarımı basmışım, artık biraz da konuşmanın zamanı... Kitabı alıp kaçmak var mı? Kendilerinin de zaman açısından uygun olduğunu anladık. Galiba İstanbul’u çok seviyordu. Emekliliğinden sonra İstanbul’a taşınması, ölünceye kadar orada yeni görevler üstlenmesi, vefatından sonra da Zincirlikuyu Mezarlığı’na defnedilmesi onun belki de son arzusu idi.

Hatırladığım kadarıyla orta boylu idi. Çehresi belki de doğup büyüdüğü coğrafyanın izlerini taşıyordu. Konuşmasında bir sakinlik vardı. Hangi işini yarım bırakıp beni kabul etti, bilmiyorum ama İstanbul’dan gelen bir öğrencinin onun kitabını istemesi kendisini mutlu etmiş gibiydi.

Onun hayatının ana çizgilerine dokunmak bu satırların görevi değildir. Bu konuda, sayın Mehmet Ali Uz’un, *Konya Ansiklopedisi*’ne yazdığı, *Elgin, Mustafa Necati (1907-19779 / Eğitimci, yazar (C. 3 / D-G), Konya 2012, 175-176)* adlı maddeye bakılabilir. Arzu edenler aynı yazarın *Konya Kültürüne Hizmet Edenler*’in ikinci cildine de bakabilirler: Konya 2004, 18-23. Ayrıca başka bir kalemden çıkmış ilgi çekici bir hayat hikâyesi için, aşağıda listesi verilen dört yazının sonuncusuna, Sayın Hasan Akar’ın değerlendirilmesine bakılabilir.

Edindiğimiz bilgilere göre, merhumun geride kalan evrakı

Konya'da Mehmet Ali Uz'a teslim edilir. Bu belgeler arasında merhumun el yazması bir divan da vardır. Bu yazma merhum Elgin tarafından kopyalanmıştır, Sayın Uz bu yazmayı Tokatlı ve Niksarlı araştırmacılara emanet olarak verir. Yazmayı alanlar zamanla üzerinde çalıştıkları bu divanı yayımladılar: A. Turan Erdoğan, M. Necati Güneş, Müjdat Özbay, Hasan Akar. Biz bu dört kişilik 'yayına hazırlayanlar'dan sadece sonuncusuyla tanışmaktayız,

Divan-ı Emrah adlı eserin ana başlığının üzerinde ise şöyle bir ibare yer almaktadır: *Şehr-i şehîr Niksarda medfûn olan Erzurumlu şâir-i meşhûr Emrâh Baba*. Ankara 2014. İkinci baskısı ise 2017'de yine Ankara'da yapılmış olan eser 256 sayfadır. Bunun da, 109-256. sayfaları Elgin'in kaleminden çıkan metindir. Bu metnin yeni harflerimize aktarılmış şekli ise 31-107. sayfalar arasındadır.

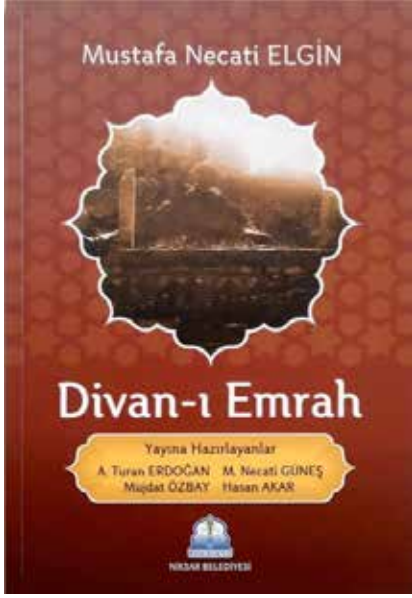
Divan-ı Emrah'ın başında ise

şu dört yazı yer almaktadır:

1. Özdilek Özcan (Niksar belediye başkanı), "Divan-ı Emrah'ın İkinci Baskısı Üzerine", 3-4.
2. Hasan Akar, "Niksar'da Ahi Pehlivan'ın Bağrında Bir Gurbet Âşığı Erzurumlu Emrah", 7-14.
3. Ahmet Güner Elgin, "Babam Necati Elgin", 15-17.
4. Hasan Akar, "Niksar'dan Mevlânâ'ya Koşan Bir Nazar Ber-kadem Mustafa Necati Elgin Üzerine", 18-23.

Kitabın devamında, *Dünden Bugüne Erzurumlu Emrah Etkinlikleri* başlığı altında, altlarındaki bilgilerle zenginleştirilmiş 12 fotoğrafa yer verilmiştir: 24-30. Bu fotoğrafların bazıları, bizim değişik tarihlerde Niksar'da düzenlenen toplantılara katılmamızla ilgilidir.

Divân-ı Emrâh'ın gün yüzüne çıkmasına öncülük eden Sayın Mehmet Ali Uz, kendisine verilen hazineyi, yönetimindeki *Akademik Sayfalar*'da bir özel

sayıda tanıtmıştı: 5 (14), 23 Nisan 2008, 225-240. Burada, Sayın Uz ve Sayın Ali Işık'ın ikişer ve Sayın Hasan Özönder'in ise bir yazısı yer almaktadır. Sayın Uz'un ilk yazısının başlığı şöyle idi: Postadan Çıkan Hazine. İlk yazının Merhum Elgin'i değerlendirmek isteyenler bu özel sayı ile de tanışmalıdırlar.

Onun hakkında bazı küçük bilgileri de eklemekte yarar görüyoruz.

1. NECATİ ELGİN'İN BAZI YAYINLARI

Mevlânâ Araştırmaları Derneği'nin sitesinde, *Mevlânâ ve Mevlevilik İle İlgili Makaleler* başlığı altında, Türkçe yayınlar bölümünde yer verilen kaynaklardan bazılarını aşağıya alıyoruz. Bunların bir bölümü makale iken bazıları da kitap veya kitap bölümüdür. Daha fazla kaynak için Sayın Uz'in *Konya Kültürüne Hizmet Edenler*'in ikinci cildine (s. 20-21) bakılabilir.

“Dünya Edebiyatında Mevlana, *Turizm*”, C. 5, S. 11-12, Anka-

ra 1962, s. 7-8.

“Konya Mevlâna Müzesi İhtisas Kütüphanesi'nde Mevcut Yazmalar (Mesnevî, C. 4)”, 687. *Yıldönümünde Mevlâna*, 1960, s. 24-26.

“Konya Mevlevi Dergahına Manen ve Madden Hizmeti Olan Şeyhül-İslam Mehmed Sabih (Piri Zade)”, *Çağrı*, C. 7, S. 68, Konya 1963, s. 8-10.

“Mesnevihan Mehmed Es'ad Dede”, *Mevlâna Güldestesi*, Turizm Derneği, Konya 1965, s. 65-71.

“Mevlâna Celaleddin ve Mevlâna Cami”, 682. *Vefat Yıldönümü Vesilesiyle Mevlâna (1207-1773)*, Yeni Kitap Basımevi Konya 1955, s. 37-41.

“Mevlâna'dan Fıkralar”, *Ney*, S. 1, 1954, s. 20.

“Sefinetü'ş-Şuara ve Süleyman Fehim Efendi”, *Mevlâna Yıllığı*, Turizm Derneği, Konya 1963, s. 95-98.

2. MEVLÂNÂ İHTİFALLENİNDE GÖREV ALMASI

M. Necati Elgin'in ilimizde düzenlenen Mevlâna İhtifalleri'nde çeşitli görevler üstlendiğini de görüyoruz. İhtifaller konusundaki bir çalışması bulunan Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mustafa Özcan'ın değerlenmesinden aşağıdaki satırları alıyoruz:

“1948 yılında büyük Türk şairi ve mütefekkeri Mevlânâ'nın 675'inci ölüm yıldönümü vesilesiyle 17 Aralık Cuma günü saat 19:30'da Halkevi'nde çok özel bir anma töreni yapılır. Hazırlanan programa göre Müze Mü-

اذك كاتپلى خور ايدنج عايشقن عسوق قىصور ادفو
بنم اقبالى قاره بازىشد بن برون سز باره بازىشد
عاشق اولوب اچمشق ازنر فقهه نكبه اوزره نام قىزىز
دقت عشا قى دروى بازىز خوب مر جوبهر باره بازىشد
قىزىز بو زم عشقك درون بازىز قىصا دمجون كىمان
هكيشه دىلك جورىن عىمان اىرامى ده بر كىناره بازىشد

Ezel kâtipleri tahrir edince
Benim ikbâlimi kara yazmışlar
Âşıkî mâşûka tasvir edince
Beni bir vefâsız yâre yazmışlar

Âşık olup râh-ı aşkı gezenler
Defter-i uşşâka derdi yazanlar
Kabza-i tekin üzre nâmım kazanlar
Hûbumuz cevher-i yâre yazmışlar

Kuranlar bu bezm-i aşkın dolabın
Çekmişler dilberin cevrin itâbın
Yazanlar Ferhâd ü Mecnûn kitabın
Emrah'ı da bir kenara yazmışlar

dürü Zeki Oral, “Mevlânâ'nın Hayatı ve Eserleri”, Belediye Başkanı Muhlis Koner, “Mevlânâ'nın Tasavvufu ve Felsefe İle Tasavvuf Arasındaki Fark” konularında konuşacaklardır. Ayrıca M. Nedim Güntel, Necati Elgin ve Fakir Usman da seçme şiirler okuyacaklardır.”

.....

“1949 yılında bu kez Mevlânâ'nın 676'ıncı ölüm yıldönümüdür.17 Aralık 1949 Cumartesi günü Mevlânâ'yı anma programı gereğince saat 20:00'de toplanılır ve büyük Türk mütefekkeri Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî anılır. Herkesin serbestçe girebildiği bu törende şu program uygulanmıştır:

a. Halkevi Başkanı tarafından açış.

b. Mevlânâ'nın hayatı (Öğ-

غزاله
عاشقك جانانك طيبه اصلا
عشقتك شه نادنس يانه طيبه اصلا
عشقتك جانانك ايراي زاهد ايدى طيبه اصلا
تيفك شاهانه ساهانه تشبه اصلا
سلطانى سنى جهانك فلك اقتدا
جيه الملك حاقانه سى حاقانه طيبه اصلا
فنى عاشقك كى اصلا لىلى ناسر
ايرمه نالانه طيبه اصلا
نكه عشقك ايرى جنبك ايرامك سنك
عشقتك كيدانى سى كيدانى طيبه اصلا

GAZEL
Âşığın cânânesi gelsin aslâ
Âşk ile ten nâfesi yâne gelsin asla

Âşk-ı cânân ile Ey Zâhid içen tâs-ı ecel
Tiyfenk-i şâhânesi şâhâne gelsin asla

Saltanat taht-ı şeh-i cihâna kılın iktidâ
Çin ilin Hâkânesi, hâkâne gelsin asla

Kangı âşık geçse âh ile leyâlî tâ seher
Ayrılık nâlâne gelsin aslâ hû

Tekke-i âşk-ı ilâhî cennetin Emrah'ın
Âşkının yek-dânesi yekdâne gelsin aslâ

retmen Necati Elgin)”

(Mustafa Özcan, “Mevlânâ Anma Törenleri (1946-1960)

3. YAYINLARINA YAPILAN BAZI ATIFLAR

Merhum Elgin'in çalışmalarına sağlığında ve daha sonraki yıllarda değişik kaynaklar atıfta bulunmuşlardır. Bunlardan bir iki örnek vermek istiyoruz.

a. İsmâ'îl Rusûkhî Anqarawî / *The Lamp of Mysteries (Mişbâh al-Asrâr)*. Bu çalışma Bilal Kuşpınar tarafından yapılmıştır. Atıfta bulunulan kaynak ise, merhum Elgin'in, “İsmail Ankaravi (Mesnevi Şârihi Rusûhî

Dede)” adlı yazısıdır: *Anıt*, 30, 1960, 31-36.

b. Yrd. Doç. Dr. Kâşif Yılmaz, “III. Selim’in Şâir Kişiliğinin Yaşadığı Hayata, Devlet İşlerine ve Osmanlının Batılılaşma Politikasına Etkileri”, *Türkler*, C. 21, Ankara 2002, 684-696.

Bu çalışmada, merhum Elgin’in III. Selim adlı kitabına atıfta bulunmaktadır.

4. OĞLU AHMET SEDET-TİN GÜNER ELGİN

1932 yılında Niksar’da (Tokat) doğdu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ni bitirdi. Mesleğe 1958 yılında Konya’da Öz Demokrat Konya Gazetesi’nde başladı. Yeni İstanbul, Sabah, Bugün, Ayrıntılı Haber, Tercüman, Öncü, Ortadoğu, Son Havadis, Yeni Günaydın, Akşam ve Milliyet gazetelerinde çalıştı. Muhabirlik ile başladığı meslek hayatı boyunca Haber Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Ankara Temsilciliği, Genel Yayın Müdürlüğü ve Köşe Yazar-

lığı görevlerini üstlendi. Milliyet Gazetesi’nden emekli oldu. Bir süre TRT Genel Müdürlüğü’nde danışmanlık yaptı. ‘Türkiye’deki Rusya’, ‘Mevlana ve Mevlevilik’, ‘Günümüzde Tarikatlar ve Dinî Cemaatler’, ‘Bab-ı Ali Ölürken’, ‘Türkiye’sine Sevdalı Adam’, ‘Tarikatlar Gerçeği Biliyor’, ‘Marmara Kitabeleri’, ‘Tenha Şiirler’, ‘Mevlana ve Şems’, ‘Siyasetimizin Derebeyleri’ adlı eserleri bulunuyor.

Bu arada, Türk Standartlar Enstitüsü’nün yayın organı olan Standart dergisinin Yayın ve Tanıtma Komitesi’nin üyesi idi.

5. OĞLU AHMET SADET-TİN ELGİN GÜNER’İN VEFA-TI

Oğlu Ahmet Sadettin Elgin Güner. Merhum Necati Elgin’in üç çocuğundan tek oğlu olan Sadettin döneminin ünlü gazetecilerinden biri idi.

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Üyesi, 2009 Burhan Felek Basın Hizmet Ödülü ve Sürekli Basın

Kartı sahibi Ahmet Güner Elgin 3 Ekim 2018 Çarşamba günü vefat etti. Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu, Ahmet Güner Elgin'in ölümüyle ilgili yayınladığı mesajda "Değerli üyemiz Ahmet Güner Elgin'i kaybettik. Mesleğimize uzun yıllar başarıyla hizmet veren Ahmet Güner Elgin'i sevgi ve saygıyla anıyoruz. Ahmet Güner Elgin'in ailesine ve basın topluluğumuza başsağlığı diliyoruz" dedi. Ahmet Güner Elgin'in cenazesi 4 Ekim Perşembe günü Zincirlikuyu Camisi'nde kılınacak öğle namazının ardından Zincirlikuyu Mezarlığı'nda toprağa verilecek.

Babasının da aynı mezarlığa defnedildiğini hatırlatmak isteriz.

6. OĞLU AHMET SADETTİN ELGİN GÜNER İLE İLGİLİ KÜÇÜK BİR HATIRAM

1959-1960 öğrenim yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencisi idim. Sürekli olarak kalacak yerimin olmadığı günlerde bir süre Aksaray'daki Konya Erkek Öğrenci Yurdu'nda, eğitimini aksatan bir hemşerimizin yerine orada kalmıştım. Katlardaki odalardan bir bölümden komşu odaya geçilme imkânı vardı. Benim kaldığım bu tür bir yapıda oğul Elgin de komşu odada kalıyordu. Bana göre o öğrencisi olduğu Hukuk Fakültesi'nin zamanında bitirmemiş, Konya'da gazetecilik yapıyordu. Sınav dönemlerinde gelip diploma almaya hak kazanmış olmalıdır. O günlerde aynı ortamda kalan büyüklerimizden biri de, sonraki yılların tarih profesörü olan Mustafa Kafalı'nın kardeşi, Teoman olacaktı.

7. OĞUL SADETTİN'İN SİNEMA YAZARLIĞI

Sadettin Bey, hangi adla olduğunu kesin olarak hatırlayamadığım bir dönemde bir Konya gazetesine İstanbul sinema eleştirileri gönderirdi. Sadettin Güner veya Güner Elgin adlarından birini kullanmış olabilir. Yazdığı döneme gelince hatırlamakta zorluk çekiyorum. Tahminî bir tarih bile veremiyorum. Zannedsem bu yazıları İstanbul'daki bir gazeteye veriyor, kopyasını da Konya'daki gazeteye gönderiyordu.

8. EMRAH ADINA KAYITLI ŞİİRLERDEN ÖRNEKLER

Erzurumlu Emrah'ın şiirlerinin önemli bir bölümü aruz vezni ile yazılmıştır. O ve aynı yolda girenlerin tuttuğu bu yolun öbür kanadı ise hece vezni ile yazılan, belki de söylenen şiirlerdir. Biz de, kitapta yer alan şiirler arasından bazılarını yazmadaki şekilleri ile yeni harflerimize aktarılmış şeklienden örnekler vereceğiz.

SONUÇ. Atalar, laf lafı açar demişler. Biz de babasından başladık oğlunun ölümüne kadar geldik. Yazdıklarımızın bazıları bilinenler olabilir. Bazıları ise kitap ve dergi sayfalarında tozlanma haklarını kullanmaktadır. Nihayet üçüncü bir bölümü ise sadece bizim dağarcığımızdakilerdir. Gelecekte yararlanacak olanlara bir kolaylık sağlayacaksa ne mutlu bize.

Baba oğul Elgin'leri kısaca tanımamızı bu yazıyla noktalıyoruz. Ruhları şâd olsun.

NOT: Bu yazımın hazırlanması aşamasında, Tokatlı yazar, şair ve öğretmen Hasan Akar'ın desteklerini gördük. Kendilerine teşekkür ederiz.

Mustafa Necati Elgin Defterleri

MEVLÂNÂNA MÜZESİ KİTABELER MECMUASI-6

Hasan
YAŞAR

Paşa'nın ruhuna Fatiha 1234
(1818-19)

Kitabe 33

Yusuf Ağa⁽¹⁾ Kabir Kitabesi

Baş Taşı;

Bu dünyanın fenasını eyledi çün
pes

Etti âlem-i ukbaya rıhlet
Safa ile geçirdi rüzgârın nice yıl
Yusuf Ağa buldu bir devlet
Dua edip dediler tarihin o âlem-

de

Bula ruhu da rahat

1042 (1632-33)

Ayak Taşı;

Bula ahirde lutf-i câvidânı
Bakası yok bu dünya küllü fani
Onun mevtine Hatif dedi tarih
Edip rıhlet cihandan (vah Senai)

(olması muhtemel)

Hicri 957 olur (1550-51)

Kitabe 34

Mehmed Celeleddin Efendi Kabir Kitabesi

Allah Cellecélülühü

Ecille-i (ulu) rical-i Devlet-i Aliy-
ye'den

Ve Selanik Hanedanı'ndan

El-Hac Mehmed Celeleddin
Efendi

Burada defn-i hâk-i gufrandır

Merhum sahib-i fazl ve kemal

Ve muhibb-i hasenat bir zat

Sh. 17

Sütüde (övlümüş) sıfat idi

Konya Vilayeti Defterdarı iken

İrthâl-i dar-ı baka eyledi

Ruhu için Fatiha
Sene 1320 (1906)

Kitabe 35

Aişe Şah Kamer Hanım Kabir Kitabesi

1. İnna ileyhi raciun 2. Hazret-i
Mevlâna Kaddesanallahu bi sırrı'l-
a'lâ

3. Efendimizin hangahlarında
post-nişin-i irşad 4. Mehmed Said
Çelebi Efendi'nin haremli 5.
Aişe Şah Kamer Hanım ruhu için
Fatiha 6. Sene 1257 (1841-42) 7.
Ketebehü Mehmed er-Recai 8. Ga-
feralehüma

Kitabe 36

Hatice Huriican Hanım Kabir Kitabesi

1. İnna lillahi ve inna ileyhi ra-
ciun

2. Hazreti Mevlâna 3. Kaddesa-
nallahü sırrahu 4. l-a'la Efendimizin

5. Dergahlarında 6. Hâlâ postni-
şin-i 7. İrşad

Mehmed Said 8. Çelebi Efen-
di'nin 9. Harem-i sanisi Hatice

10. Huriican Hanım'ın 11. Ruhu
için Fatiha 12. Fi 26

1265 (1849) Ramazan 13. Yevm-
i Cumartesi

Kitabe 37

Ahmed Racih Efendi'nin Ka- bir Kitabesi

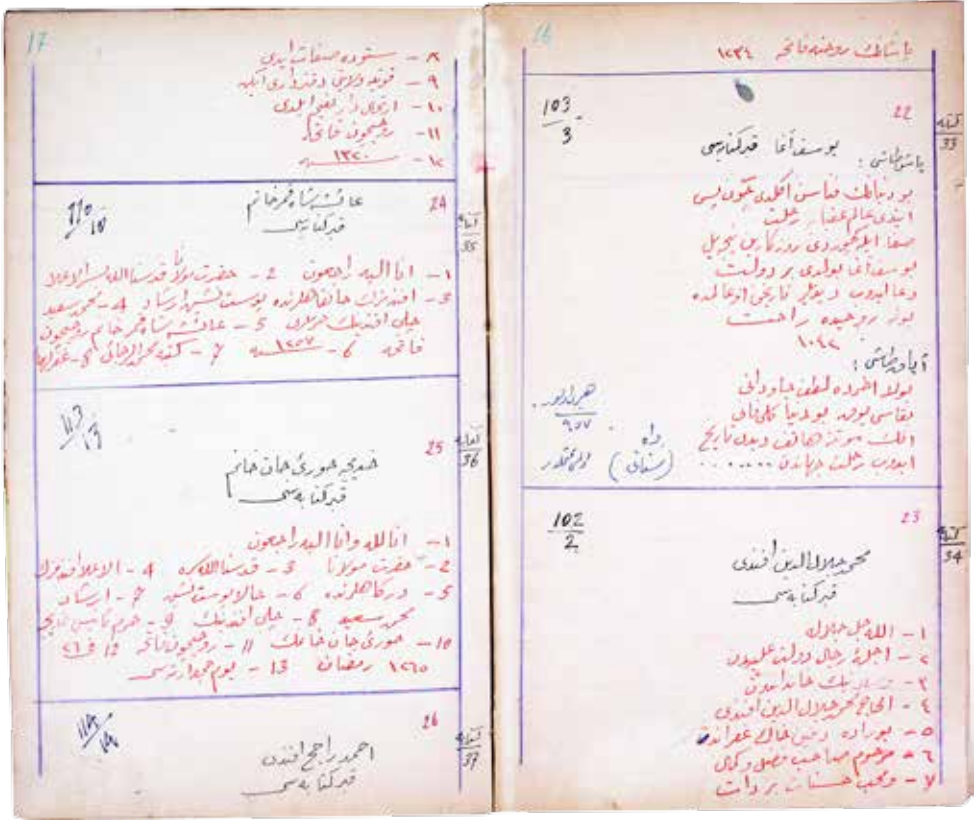
Sh. 18

1-Hüve'l-Baki 2- Hâlâ Post-ni-
şin-i Dergah-ı

3- Hazreti Mevlâna Kuddise Sır-
rhü'l-a'lâ 4- Reşadetli Mehmed Said
Çelebi

5- Efendi Hazretleri'nin hafidleri

(1) Yusuf Ağa Kütüphanesi'nin kurucusu Kethüda Yu-
suf Ağa 1807'de vefat etmiştir. Bu Yusuf Ağa'nın
kim olduğuna dair malumat bulunmamaktadır. Eb-
ced hesabıyla düşünülen tarihler de birbirinden fark-
lıdır. Bu farklılık boş bırakılan yere yazılan ifadeler-
den kaynaklanmaktadır.

- 6- Hadimi-zade Ahmed Racih
 7- Çelebi'nin ruhu için Fatıha 8-
 1275 (1859) Ramazan

Kitabe 38

Aşk-ı Cemal Hanım Kabir Kitabesi

- 1-Ya Hu Ya Hu
 2- Merhum cennet-mekân Mehmed Said 3- Çelebi Efendi Hazretleri'nin
 4- Haremi muhteremelerinden merhume 5- Mağfurun leha Aşk-ı Cemal

- 6- Kadın Efendi'nin ruhu için 7- Rızaen lillahi Teâla Fatıha

8- sene 1278 (1870-71)

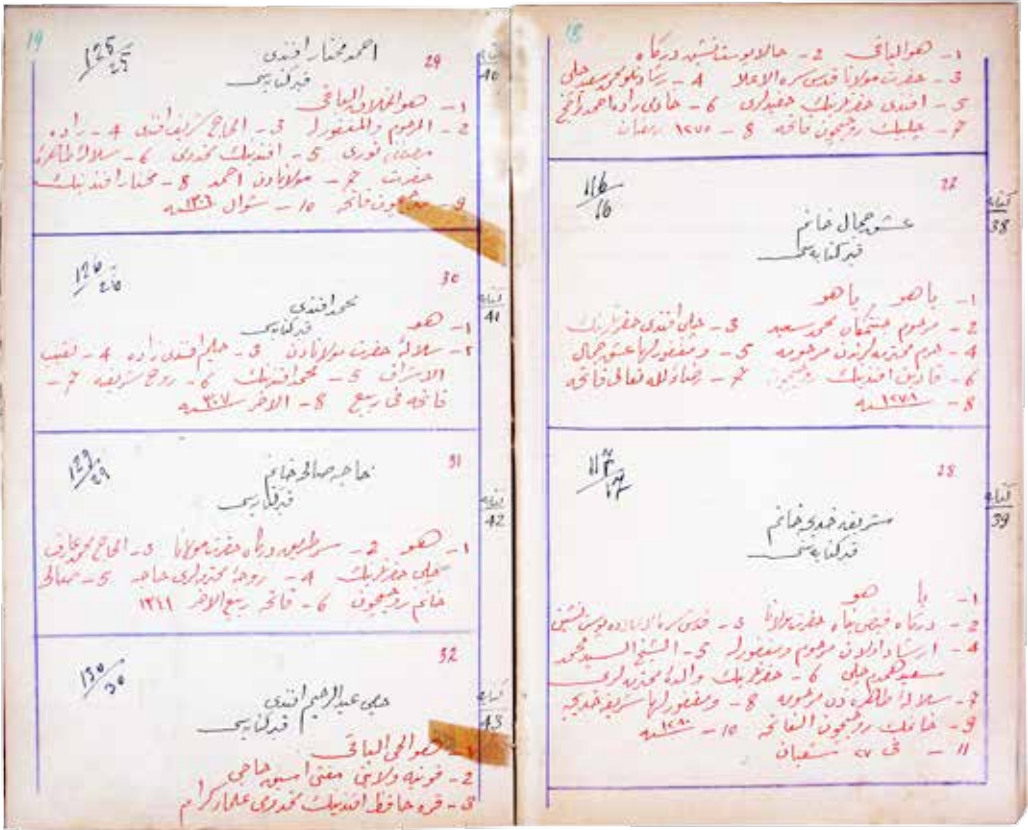
Kitabe 39

Şerife Hatice Hanım Kabir Kitabesi

- 1-Ya Hu
 2- Dergah-ı feyz-penah Hazreti Mevlâna 3- Kuddise sırrhü'l-a'lâ da post-nişin-i
 4- İrşad olan merhum ve mağfurun leh 5- eş-Şeyh es-Seyyid Mehmed

Galata Mevlevihanesi Şeyhi Ahmet Celaleddin Efendi Hazretleri ve mahtumu Mahmut Efendi

Said Hemdem Çelebi 6- Hazretleri'nin valide-i muhteremeleri
 7- Sülale-i tahireden merhume
 8- ve mağfurun leha Şerife Hatice
 9- Hanım'ın ruhu için el-Fatiha
 10- sene 1280 (1864)
 11- Fi 27 Şaban
 Sh. 19

Kitabe 40
Ahmed Muhtar Efendi Kabir Kitabesi
 1-Hüve'l-Hallakü'l-Baki
 2- el-Merhum ve'l-mağfur 3- el-Hac Şerif Efendi 4- Zade Mustafa Nuri 5- Efendi'nin mahdumu 6- Sülale-i tahire-i Hazret-i 7- Mevlâna'dan Ahmed 8- Muhtar Efendi'nin 9- Ruhu için Fatiha 10- Şevval sene 1306 (1889)

Kitabe 41
Mehmed Efendi Kabir Kitabesi
 1-Hu

2- Sülale-i Hazreti Mevlâna'dan
 3- Halim Efendi-zade 4- Nakibü'l-ışraf 5- Mehmed Efendi'nin 6- Ruh-i şerifine 7- Fatiha rebî'ü'- 8- l-âhir sene 307 (1889)

Kitabe 42
Hâce Saliha Hanım Kabir Kitabesi
 1-Hu 2- Sertarik-i Hazreti Mevlâna 3- El-Hac Mehmed Arif Çelebi Hazretleri'nin 4- Zevce-i muhteremeleri Hâce 5- Saliha Hanım ruhu için 6- Fatiha Rebiü'l-Ahir 1341 (1922)

Kitabe 43
Hacı Abdürrahim Efendi Kabir Kitabesi
 1-Hüve'l-Hayyu'l-Baki
 2- Konya Vilayeti Müftü-yi Esbak Hacı
 3- Karahafız Efendi'nin mahdumu ulema-i kiram

NECATİ ELGİN ARŞİVİNDEN SELAMİ BERTUĞ'UN NECATİ ELGİN'E BİR MEKTUBU - 2

Yayına Hazırlayan: Muammer ELDEN

Muhterem Ağabeyim

Dünya işlerine gark olmuş bir halde tatsız bir meşguliyet içinde günlerimiz geçip gitmede. Sizlerden aldığımız kıymetli mektuplar burada bizleri ihya ediyor. Bizlere dost kokuları getiriyor. Bunca mühim ve mana taşıyan meşguliyetiniz içinde bizleri de dinlemek külfetine katlanmış olmanıza müteşekkirim.

Muhterem ağabeyim. Bizler, hizmetinde bulunmak saadetine ermiş sizler gibi olamayız. Bizim halimiz o büyük kapıya sadece kuru bir muhabbet. Bu yolda yazılan eserleri, söylenen hikmetleri anlayacak bir halde bile değilim. Hatta fakir bu muhabbetimde bile kusur işliyorum kanaatindeyim. Bu yolun icapları nedir, bunlara az da olsa riayet ediyor muyum? Bunları da bilemiyorum. Kendimi daimi bir kusur içinde görüyorum ve üzgünüm. Bu halim ancak huzur-u Pir ile bir an için zail oluyor. Bu yolda kim bilir ne büyük bir neşe ve huzur var. Fakir ise daimi kusurlar içinde olduğumu hissediyor ve ümitsizim.

Elimizden tutup bizlere yol gösterecek kimselere pek çok ihtiyacımız var. Dünyaya ait hiçbir husus saadet temin etmiyor. Dostla muhabbete pek çok ihtiyacım var. Günlerimin bu şekilde beyhude geçtiğine inanıyorum.

Aziz ve muhterem ağabeyim lütfederseniz huzurda fakir için bir an olsun dua buyurun. Bu lütfunuzun ferahlığını fakir inşaallah burada hissederim. Esasen bu kusurlar içinde bizlerin o kapıya ve huzura varmış olmamız hata. Affı ve lütufları sayesinde yine de fırsat buldukça geliyoruz. Bizler için dualarınızı esirgemeyin. Zira hayat bulduğumuz memba' şu mutlak ki o büyük yer. Fakir artık burada o büyük yerin hasretine bile razıyım. O ne güzel hasret.

Niyazi'ye yazdığım halde bir cevap alamadım. Bir ara Antakya'ya gittim .. yeni kamışlar temin ettiysem de henüz açamadım.

Bütün ailece hürmetle ellerinizden öperiz.

Allah'a emanet olalım

Selami Bertuğ
10 Haziran 1967

10. Haziran 1967

Muhterem Ağabeyim

Dişya işlerine gark almış bir halde tatsız bir meşguliyet içinde günleriniz geçip gitmede. Sizlerden aldığımız kıymetli mektuplar burada sizleri ihya ediyor. Bizlere dost hakukare getiriyor. Bunca mühim ve mânâ taşıyan meşguliyetiniz içinde sizleride dinlemek hülfetine katlanmış almamız müteşekkirim.

Muhterem ağabeyim. Bizler, hizmetinde bulunmak saadetine ermiş, sizler gibi alamayız. Bizim halimiz a küçük kapuya sadece kuru bir muhabbet. Bu yolda yapılan eserleri, söylenen hikmetleri anlatabilmek bir halde lüle değilim. Hatta fakir bir muhabbetinde lüle kusur işliyorum kanactım deyim. Bu yalan icapları nedir, bunlara ay da olsa riayet ediyor muyum? Bunları da bilmiyorum. Kendimi daimi bir kusur içinde görüyorum ve üzgünüm. Bu halim ancak kuzur-u Pîr de bir an için paıl aluyor. Bu yolda himilile ve küçük bir mese ve kuzur var. Fakir ise daimi kusurlar içinde alduğumu hissediyor ve ümit sizin. Elimizden tutup sizlere yol gösterecek himselere pek çok ihtiyacımız var. Dişyaya ait hiç bir kusur saadet temin etmiyor. Dastla muhabbete pek çok ihtiyacımız var. Günlerimin bir şekilde kuzurde geçtiğine inanıyorum.

NECATİ ELGİN'İN ARŞİVİNDEN

SULTAN VELED MUHAMMED BAHÂEDDİN'İN DAMATLARI VE TORUNLARI

Burak
KARAÇAM

Bu tetkik (araştırma, inceleme) yazımızla Cenab-ı Hazret-i Mevlâna'nın büyük oğlu Sultan Veled Muhammed Bahâeddin'in bugüne kadar meçhul kalmış olan damadı, yani Şeref Arife Hatun'un zevcinin kim olduğu ve torunlarını tespit için elde edindiğimiz vesikaları açıklamadan önce **Turgutoğlu Pîr Hüseyin Bey**'in türbesinin kitabesini incelemekle asıl konumuza girebileceğiz. Bu kitabede adları geçen **Turgut Bey, Emir Şah Bey ve Pîr Hüseyin Bey**, Mevlevî ve Konya tarihî bakımından çok önemlidir. Bu üç şahsiyet Selçuklu, Karamanoğulları ve Anadolu Beylikleri dervişlerinde (**Turgutoğulları Beyliği**) adı altında siyasi büyük rolle sahiptirler.

Sultan Veled'in Damatları:

1-) Germiyan Şahı (I. Süley-

man Yakub Şah) Mutahhara Abide Hatun zevci,

2-) Turgutoğlu Beyliği'nin birinci emiri (Turgut Bey) Şeref Arife Hatun'un zevci.

Bu tetkik çalışmamızda bugüne kadar bilinmeyen tarihî bir konuya temas edeceğiz. Çalışmamıza Konya Müzesi kaydı ve çeşitli vesikalar ışık tutacaktır. Şimdi Pîr Hüseyin Bey'in türbesindeki kitabesini gözden geçirelim:

"Bu pâk ve kutlu türbenin yapılmasını, ünlü, şanlı büyük Bey olan Turgut oğlu Emir Şah Bey oğlu Pîr Hüseyin Bey; Sultanların yücresi, uluslar yöneten, Arap ve Acem sultanlarının efendisi, Karaman oğlu Mehmed oğlu Sultan İbrahim'in -ki Tanrı onun memleketlerini ve buyruklarını sürekli kulsın- devletli günlerinde ve 835 yılı Şevval ayında emretti."⁽¹⁾

Hazret-i Mevlâna'nın nesep şeceresinde Sultan Veled'in kızı Şeref Arife Hatun'un oğulları (**1- Emir Şah, 2- Muzaffereddin Ahmed Paşa**) olduğu asla şüphe götürmez bir hakikattir. Devrinde tespit ve tahrir edilmiş (yazılmış) esaslı kaynaklar elde mevcuttur.

İşte yukarıdaki kitabede adı geçen **Emir Şah**, Arife Şeref Hatun'un oğludur. O halde zevci

(1) Oral, M. Z. (2006). Turgut Oğulları, Eserleri-Vakfiyeleri.

de Turgut Bey'dir. Turgut Bey, Sultan Veled'in damadadır. Turgutoğulları ana soyundan Hazret-i Mevlâna'nın torunları olduğu meydana çıkmış oluyor. Sultan Veled Muhammed Bahâeddin'in zevceleri ve çocukları:

1-Fatma Hatun'dan; Celaleddin Emir Arif (Ulu), Mutahhara Abide Hatun ve Şeref Arife Hatun,

2-Nusret Hatun'dan; Çelebi Şemseddin Emir Abid,

3-Sünbüle Hatun'dan; Çelebi Selahaddin Emir Zahid ve Çelebi Hüsameddin Emir Vacid.

Sultan Veled'in bu iki torunu paşa ve emir payelerine mazhar olmuş, dedelerine ve büyük dedeleri Hazret-i Mevlâna'ya yakışır değere sahip oldukları halde babaları acaba kimdi? Hazret-i Mevlâna'nın intikalinden sonra gerek erkek ve gerekse kız evlatları ve bunların soy, soplari hakkında hiç doğru ve sağlam kaynaklar tutulmamıştır. Bilhassa kız torunlarının kimlerle evlendikleri ve onlardan doğan çocukların zevc ve zevceleri büyük bir ihmal içinde karanlığa gömülmüştür.

İşte bu sahada belki bir noktada aydınlığa bir kapı açmak mümkün olur diye bu mevzuda yaptığım incelemelerde hamdolsun muvaffak olduğumu duyurmak bir manevi sevinçtir.

Şeref Hatun'un Emir Şah adındaki oğlunun mutlak Hazret-i Mevlâna'ya ait bütün nesep şecerelerinde mevcuttur. Salahiyyetli (yetkili) erbab-ı ilim tarafından kitabe ve şecere incelenirse acizâne fikir ve kanaatlerini takdirle karşılarlar. Bu tetkikimizin Mevlevî tarihine birçok şey-

Abdülbaki Gölpinarlı, Bayan Önder ve Necati Elgin

ler vereceğini ümit ederim.

İşte on dört ve on beşinci yüzyıllarda tarihî ve siyasi şeref ve öneme sahip, Selçuklu ve Karamanoğulları'na her bakımdan büyük kıymet, siyasi otorite ve şahsiyetleri olan Turgutoğulları beyleri ve emirlerinin doğrudan doğruya Cenab-ı Mevlâna'nın soyundan oldukları tahakkuk etmiş (gerçekleşmiş), kat'ıyyeti (kesinliği) meydandadır.

Turgutoğulları tarihî şeref ve itibarları ile her tarafta hâkim duruma gelmişlerdir. Konya-Beyşehir-Kadınhanı-Seydişehir ve Konya'nın o tarihteki dâhil

Bir merasimden sonra topluca müzeden ayrılırken (Valı Cemil Keleşoğlu, Neyzen başı Halil Can, Müze Müdürü Necati Elgin, Mebus H. Amil Keymen, Ayinhan Cemalettin Efendi.

Necati Elgin bir yabancı generale bilgi verirken.

beldelerde en hâkim mevkilerini işgal etmişlerdir.

Şu duruma nazaran Sultan Veled Muhammed Bahâeddin'in üç zevcesinden dört erkek ve iki kız evladı meydana gelmiştir. Bunlardan Fatma Hatun'un üçüncü evladı olan Şeref Arife Hatun'un şecere-i Mevlâna da iki oğlu sarahaten (apaçık) gözük-mektedir. Bütün eski ve Selçuklu kaynaklarında ve Ariflerin men-kabesinde (menkıbesinde) sağ-lam ve esaslı malumat verilmek-tedir.

Fakat bugüne kadar karanlık-ta kalan bir konu Şeref Arife Ha-tun'u, Sultan Veled kime vermiş-

ti ki, bu kızından **Emir Şah** ve **Muzaffereddin Ahmed Paşa** adlarında iki oğlan olmuştu. Hiç bir Mevlevî kaynakları bu mev-zu'a temas etmemişlerdir. Hatta Sultan Veled eserlerinde kızın-dan, damadından, torunların-dan bahsetmemiştir. Bu kolun devamı hakkında da bilgi yoktur.

1- Pîr Hüseyin Türbe kitabesinden,

2-Hz. Mevlâna nesep şecere-sinden istihraç edildi (sonuç çı-karıldı).

Bu vesikaların neşrine müsa-ade buyuran Sayın Müzeler Mü-dürümüz Mehmed Önder'e te-şekkür ederim.